

Proti
zobnemu
kamnju

SARGOV

KALODONT

delali sprejemni izpit in nameravajo prositi za sprejem v dijaško semenišče, se naj kar po opravljenem izpitu predstavijo semenškemu ravnateljstvu. — Ravnateljstvo kn. šk. dijaškega semenišča v Mariboru, Koroščeva ulica 12 (nasproti klasični gimnaziji).

Jugoslovanska gasilska zveza »Ljubljana« naznanja vsem udeležencem letošnje glavne skupščine v Celju, da je dovolilo ministarstvo

saobračaja z odlokom M. S. br. 11.007 od 19. maja t. l. polovično vožnjo z vsemi vlaki, izvzemši ekspresnega. Celi vozni listek se kupi, s katerim se bo peljal vsak udeleženec na povratku v času od 6. do 11. julija t. l. Žig o udeležitvi prejme vsak na skupščini; zato nihče ne oddaj listka ob prihodu v Celje!

Ako kupiš v prodajalni Ivan Trpin, manufakturna trgovina v Mariboru, Vetrinjska ulica 15, dobiš koledar »Slovenskega gospodarja« zastoj.

Samo 68 Din par moških ali ženskih čevljev, garantiranih iz samo pristnega usnja, Stermec — Celje.

»Sveta birmica«, pouk za birmance, za starše birmancev in za botre, je zelo priročna spominska knjižica na sv. birmo. Stane samo le 3 Din. Naroča se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Čebele brez žela.

Naši čebelarji bi najbrž pozdravili dejstvo: čebela brez žela! Bila bi velika prevara, primerjati »čebelo brez žela« z »rožo brez trnja«. Narava sama je že napravila ta poskus v osrednji Ameriki, kjer živijo cele vrste brezželnih čebel, ki pa poznajo veliko hujše načine boja nego naše, z želi oborožene čebelice. Ako se kdo drzne, vzeti med iz panja brezželnih čebel, ga napade takoj celi roj in ga požene v beg. — Osrednjeameriške čebele mu takoj zlezejo za rokave, za ovratnik ter vrat, ga besno grizejo in povzročajo s krampanjem srbečico, pred katero vsakdo ute-

če. Najrajši pa se zakadijo te vrste čebele v lase, radi tega jih imenujejo tamnošnji nemški kolonisti »lasni zavijači«.

V splošnem se preživlja lasni zavijač kakor naša čebela od vsrkavanja slaščine iz cvetja in cvetnega prahu. Samo ob Panama prekopu v osrednji Ameriki živi posebna vrsta brezželnih čebel, ki ne marajo za cvetje, ampak so jim slaščica preostanki zemeljskega olja, katerega uporabljajo tamkaj za ugonabljanje malarijo razširjajočih mušic. Krog posod, ki so pomazane s preostanki po smoli in petroleju dišeče tekočine, se podijo celi roji lasnih zavijačev, kakor bi to bile cvetlične grede, da, celo branijo živalice oljnato slaščico na vse moči. Raziskovalec ameriškega naravoslovnega muzeja dr. Hubert Schwarz, je sam na lastne oči opazoval, kaj pomeni lasnim zavijačem surovo olje. Poleg posode, iz katere je iztekel petrolej, se je zbral cel roj zavijačev. Omenjeni naravoslovec je začel tik poleg metati na tla olupe banan, da bi odvrnil zavijače od petroleja, a vse zaman. Za olupke se je pobrigala druga vrsta čebel, zavijači so se držali petroleja. Razvil se je celo boj na življenje in smrt, ko so se skušali udeležiti srkanja petrolejskih ostankov zavijači iz drugega tabora.

Ko je zasledoval naravoslovec vzrok čudnega nagnenja, je dognal, da gre tudi pri surovo olje ljubečih zavijačih za naravni nagon. Brezželne čebele rabijo za prepiranje svojih gnezd zmes

Zakonski par Mollison hoče poleteti iz Londona v Njujork, odtam v Meopotamijo v Bagdad (v osrednji Aziji) in nazaj v London.

Izviren način avtokraja v Ameriki.

Obče znano dejstvo je, da se v ameriških Združenih državah več avtomobilov ukrade nego kupi. Kar se tiče avtokraja, so doživeli v Čikagi septembra 1. l. rekord. Novih avtomobilov je bilo kupljenih 2255, pokradenih in ugrabljenih pa 3375. V Njujorku je bilo leta 1931 za 2 milijona avtov izmaknjenih, letos jih bo najbrž za polovico več. Radi omenjenih števil se ne čudi noben Amerikanec. V našem listu smo že parkrat pisali o obširni organizaciji ameriške avtokraja in hočemo danes omeniti le eden način, s katerim so av-

Pavel Keller:

„Skrivnostni studenec“

Roman.

Poslovenil dr. Ivan Dornik.

O, potovala sta imenitno. V prvem razredu. Sin je na vsak način hotel tako. Saj vem, je rekel, kako težka bo materi ta pot, čemu bi jo gledali tuji ljudje, če bo jokala.

Bogatčevka si je obrisala solze. Roke je držala sedaj sklenjene v naročju. Tiho je izpregovorila:

»Srečna sem! Zelo vrlega sina imam. Dober je bil z menoj; lepo je bilo v mestu!«

Naenkrat pa se je rahlo nasmehnila.

»Vzeti me hoče k sebi v Brazilijo. Sedaj me še ne more vzeti s seboj, ker stanuje v divjih krajih. Že poti same od obrežja dalje bi ne zmogla in med vsem tem divjim ljudstvom, ki govori tuj jezik, bi na svoje stare dni ne mogla živeti. Zato bo poskusil, da bo vse, kar ima, prodal, potem pa mi bo najel stanovanje v prečudovito lepem

23. nadaljevanje.

mestu, ki se imenuje Rio; tedaj bo prišel pome in skupaj bova stanovala v Rio. In pomislite, gospod učitelj, dve služkinji iz našega kraja bo plačeval zame. Ali ste si mogli kdaj misliti, da bom imela še dve služkinji?»

Izmed vseh lepot v tuji, čudoviti deželi, ki so ji bile obetane, se je stari ženici zdelo najbolj mikavno to, da bo imela dve služkinji.

Prišla sta domov. Vsak dan je šla žena gori k mlinu. Tam se je bil ustavil sin na potu domov. Od tam je gledal domačo hišo, iskal z očmi svojo mater. To je bil svet kraj.

Povprašala je starega učitelja, proti kateri strani natančno leži Brazilija. Saj človek vendar more vedeti, kam naj gleda. Učitelj ji je rekel, da je to težko določiti, pogledati mora najprej na zemljevid in preračunati s kompasom.

In nato ji je povedal: južno-južno-zapadno! Tam mimo tistega visokega topola na desno. V desni smeri od topola leži Brazilija. Ne morebiti na levo od topola! Tam leži Patagonija. —

iz rastlinske smole ter voska. Radi tega jim je vosek vsebujoča vsebina surovega olja dobro došla, ker bi sicer morale same proizvajati za zapiranje gnezda potrebno tvarino in ta posel bi

jih znatno oviral pri preživljanju. Kako da so zavijači izsledili za svoje opravilo zmes petroleja in smole, spada med uganke vseh živalskih nagonov ali instinktov.

Mimika V. iz Slov. goric.

Treznost na plan!

Zelim vam opisati žalosten zgled naše mladine. Tesno mi je bilo pri srcu, zato sem sklenila te besede zapisati drugim v svarilo.

Bilo je pretekli teden, delala sem nekaj na vrtu, kar zaslišim nerazločno kričanje. Grem pogledat, kaj je. In kaj vidim! Majhen ednajstleten fantek je bil pijan. Padel je zdaj na to, zdaj na ono stran, ymes pa izgovarjal grde kletve. Komaj se še zaveda življenja, pa že uživa tako mladost. Pijan leži v občestnem jarku. Vprašala sem ga, kdo mu je dal piti. Nisem mogla dobiti odgovora. Kraj, kjer je fantek obležal, je bil na glavni cesti proti Mariboru. Kaj bi bilo, če bi slučajno pridrvel kakšen avto! Fant je obležal na cesti, smrt bi bila neizogibna.

Ne vem, kdo nosi krivdo, da se je bil ta deček upijanil. Ne vem in tudi nočem soditi, kdo je kriv v drugih slučajih. So krive razmere, pa tudi ljudje. So krive družine. Tudi starši niso brez krivde.

Mati toži, da nima denarja za sol in kruh, otroku nima kaj dati za jesti. Če gre soseda prosit, dobi čašo pijače, in to ima družina za zajtrk. Še otrokom ponujajo pijačo, ponekod z grožnjo. Otrok se sčasoma navadi in kmalu sam zaprosi za pijačo. Čim bolj raste, tem bolj se v njem razvija želja po alkoholu. Starejši brat-pijanec uči malega bratca, kako se mora piti; namesto v cerkev, ga rajši vodi v gostilno. Kar za-

služijo ves teden s trdim delom, zapijejo vse v nedeljo. Ko se strezni, pa toži: nimam nič, vsega mi manjka. Za pijačo pa le ima. Za pijačo da tudi mnogoteri berač, kar je med dnevom naberačil. Proti večeru ga vidiš, kako kolovrati okoli pijan žganja. Jabolčnika po navadi niti piti noče, ker premalo vreže na jezik.

Slika, ki sem jo začrtala, je kajpada nepopolna. Naj pa zadostuje, da pokaže nevarnost alkoholizma, ki preti naši mladini in domovini. Starši, varujte otroke pred nevarnostjo alkohola. Matere imajo v tem oziru izvršiti veliko nalogo.

Fantje, delajte čast naši domovini ne pa sramote! Ali se v pijanosti zrcali vaša in naša bodočnost? Mladina slovenska, kreni na pota treznosti!

Otroci, bodite mladi junaki, potem nam bo zasijala lepša dova, zlata bodočnost!

*

FANTJE KOLESARJI

V nedeljo, dne 2. julija priredi Mariborska kolesarska podzveza svojo prvenstveno dirko za prvenstvo Maribora na progi: Maribor—Fram—Račje—Ptuj—Sv. Trojica—Sv. Lenart—Maribor v dolžini 75 km. Start je na Tržaški cesti pri Mestnem vodovodu ob 8. uri; cilj je v Tomšičevem drevoredu med 10. in 11. uro.

Popoldan ob 3. uri se vrši velika vrtna veselica pri »Lovskem domu«, katero priredi Slov. sportni klub Maraton. Iste se udeležijo vsi kolesarji Maribora, ker se bodo razdelila darila predpoldanske dirke.

Fantje: Ako hoče kdo tekmovati, ni pa še član kolesarske zveze, naj pošlje prijavo do 20. t. m. na naslov S. S. K. Maraton, Maribor, Aleksandrova cesta 6/I, s prijavnino 10 Din, katero mora plačati klub za vsakega tekmovalca. Organizirajte se v skupine in napravite izlet v Maribor. Določite si odhod tako, da bo-

dete vsaj ob 10. uri v Mariboru, da bi zamogli sprejeti dirkače na cilju v dostojnem številu. Skupna sveta maša za kolesarje bo ob pol 12. uri v Frančiškanski cerkvi. Popoldan ob pol 3. uri skupni odhod na veselico z Glavnega trga z godbo na čelu. Prijavite skupine kolesarjev izletnikov na naslov S. S. K. Maraton v Mariboru, do 20. t. m., kakor bi se zamogli ravnati glede skupnega cenejšega kosila. — Tehn. odbor S. S. K. Maraton.

==

Zgornja Sv. Kungota. Na binkošno nedeljo smo videli v Katoliškem domu veličasten igrokaz v 7 dejanjih »Cvetina Borogradska«, ki je ena sama prekrasna pridiga o četrtri božji zapovedi. Na binkoštni ponedeljek se je ta igra ponovila. Občinstvo je bilo ginjeno do solz nad pretresljivo lepimi prizori. Vrli naši igralci in igralke so rešili svoje vloge prav izborno. Vsa čast jim! To je bilo mnenje vseh gledalcev. Za prelepi uspeh igre pa gre toplja zahvala tudi režiserju, preč. g. župniku Frančišku Magdiču, ki je položil vse svoje bogate izkušnje pri režiranju igre. Blaga gospa grofinja Pachtla pa je izposodila mnogo prelepih kostumov iz srednjega veka, v katerega je postavljena ta igra. Prelepo občutje vseh, igralcev kakor občinstva, pa je malo grenila brezbriznost gotovih krogov, ki se igre niso udeležili. Prihodnjic ob takih prireditvah in sličnih igrah, ljubi Kungočani, vsi na plan! Bog šaj!

Škale. Kako z veseljem pričakujem »Slov. Gospodarja« in komaj čakam, kdaj pride z njim »Naš dom«, ki nam prinaša toliko lepega in koristnega berila. Zanimajo me še prav posebno dopisi, kako se kaj mladina giblje po Sloveniji. Sprejmite, gospod urednik, tudi od nas Škalčanov par vrstic, da ne bodo mislili dekleta širom Slovenije, da spimo. Tudi tukaj imamo Dekliško zvezo, ki kaj lepo napreduje. Prisrčno hvalo smo dolžne našemu č. gospodu kaplanu, duhovnemu voditelju Dekliške zveze. Imamo redne mesečne sestanke, pri katerih dekleta navdušeno nastopajo s poučnimi govorci, deklamacijami in tudi z dvogovori. H koncu nam voditelj poda krasne nauke, ki nam ostanejo v neizbrisnem spominu, in sestanek vedno zaključimo z veselo pesmico. Tako se me škalske mladenke gibljemo na polju izobrazbe. Milo nebo pa naj bogato blagoslovi našo zvezo, da bo v njej vedno pomlad

Nekega dne jo je stari učitelj našel mrtvo, s hrbtom naslonjeno ob mlin.

Njene širokoodprte oči so bile uprte proti lopolu na polju.

Gledala je bila v desno stran od topola, ne v levo, kajti tam je ležala Patagonija.

Leto.

Stari učitelj je bil sicer upokojen, toda njegov pokoj je bil prepoln vsakovrstnih opravkov. Bil je eden tistih ljudi, ki prenašajo skrbi drugih in opravljajo dela drugih.

Sedaj na primer je bil spravil k večnemu počitku staro Bogatčevko. Pokopali so jo poleg njenega nesrečnega otroka, poleg Katrice. Zopet se je eden ločil od življenja, ki je mnogo pretrpel zaradi skrivnostnega studenca in ne da bi bil razrešil njegovo skrivnost.

Po pogrebu je šel stari učitelj z Emo po vasi. Rekel je svoji spremljevalki:

»Tako gredo eden za drugim. Stara, ki je pletla košare, je tudi včeraj umrla. Golobovka ni verjela, da je resnično mrtva; trdila je, da se

le dela tako, da bi odrla gospodično Emo še za pogrebino. No, no, kolikokrat se je dogodilo v svetovni vojni, da je bilo štabnemu zdravniku naznanjeno: brezupni slučaj se je bistveno zboljšal, simulant je umrl.« — Učitelj se je hihital na svoj mirni način, nato je nadaljeval: »Simulantinja je bila res, ta stara metlarica; toda umrla je pravilno. Bil sem tamkaj, da bi staremu metlarju dal nekaj podpore. Slišal sem, da ste bili tudi vi tamkaj, dobra dušica. V mestu ljudje komaj vedo za to, če umrje kakšen podnajemnik v njihovi hiši. Šele, ko se pelje pogrebni voz mimo, opazijo, da so odpeljali sostanovalca. Na kmetih pa je to drugače. Tistemu, ki že dolgo živi v vasi, pomeni vsaka smrt novo praznoto. Kar nenadoma koga več ni, znanega obraza ne vidiš več; človeka, ki si ga dobro poznal, pogrešiš. In tako se prede okrog tvojega lastnega življenja neka osamelost.«

»Okrog vašega življenja nikoli ne bo osamljeno; preveč ljubezni imate v srcu.«

Nasmehnil se je ves srečen, jo pobožal po roki in rekel:

touzmoviči dolgo gledali policijo po ameriških vele mestih. Šlo je namreč za naslednji način izvirne avtokraje. Avto oropajo na cesti. Par minut zatem opazi lastnik, da je ob voz, alarmira policijo in dvoje motornih policijskih koles drvi v smeri za izgubljenim in ukradenim avtomobilom. Iskani avto je kar naenkrat zginit s površja sveta. Policija prehiti le prav počasi se zibajoči voz za prevoz pohištva. Kedo na svetu bi naj domneval, da je bilo v pohištvo prevoznem vozu pol tucata najbolj izurjenih mehanikov, kojih naloga je bila: spremeniti kolesa na ugrabljenem av-